

פקודת ביטוח רכב מנועי (סיכוני צד שלישי) [נוסח חדש], תשל-1970 •

פרק א': פרשנות

1. בפקודה זו -

הגדרות

"בעל", לענין רכב שיש עליו הסכם שכירות או הסכם של מקח-אגב-שכירות - האדם המחזיק ברכב מכוח ההסכם;

"דרך ציבורית" - כל מקום שיש לציבור, כולו או מקצתו, גישה אליו;

"חבות טעונת ביטוח" - חבות שיש לכסותה בפוליסה, כאמור בסעיף 3;

"מבטח" - חברה, אגודה שיתופית או תתם המורשים לפי סעיף 7 לעסוק בעסקי ביטוח רכב מנועי;

"נוהג" - לרבות הגאי של רכב מנועי שיש בו אדם מיוחד להיגיו, וכל אדם אחר המועסק בנהיגת אותו רכב;

"עסק לכביטוח רכב מנועי" - עסק של עשיית חווי ביטוח מפני אבדן רכב מנועי או נזק לרכב מנועי, או נזק הבא מן השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש בו, ובכלל זה סיכוני צד שלישי;

"פוליסה" - לרבות כתב כיסוי וכתב כיסוי זמני;

"רכב מנועי" - רכב המונע בכוח מיכני מכל צורה שהיא, לרבות אופנוע עם רכב צדי או עם גרור או בלעדיהם, תלת-אופנוע, וכן אופניים ותלת-אופן המסתייעים במנוע, אך למעט רכב הנגרר על ידי רכב מנועי אחר;

"הרשות" - שר האוצר, או אדם או חבר-בני-אדם ששר האוצר מינה אותם במודעה ברשור-מות;

"תצהיר" - אמרה בכתב שניתנה כשבעה, בהן-צדק או בהצהרה, לפי פקודת השבעות, 1936, ואם ניתנה בתוך-לארץ - אמרה בכתב שניתנה כשבעה או בהן-צדק על פי דיני המקום שבו ניתנה.

פרק ב': חובת הביטוח

2. (א) בכפוף להוראות פקודה זו, לא ישתמש אדם - ולא יגרום ולא יניח שאדם אחר ישתמש - ברכב מנועי בדרך ציבורית, אלא אם יש על שימושיו שלו או של האדם האחר באותו רכב פוליסה בת-תוקף לסיכוני צד שלישי לפי דרישותיה של פקודה זו.

(ב) העובר על הוראות סעיף קטן (א), דינו - מאסר שלושה חדשים או קנס 750 לירות, ורשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש אחר, לפסול אותו מקבל או מהחזיק רשיון נהיגה כאמור בסעיף 36 לפקודת התעבורה², או לפסול מקבל או מהחזיק רשיון רכב לסוג

חובת פוליסה לסיכוני צד שלישי

• נקבע בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בית ד' באדר ב' תשל" (18 במרט 1970) לפי סעיף 16 לפקודת סודרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948; הצעת הנוסח פורסמה בהג"ח 21, עמ' 478.

ע"ר 1947, חוט' 1, מט' 1568, עמ' 41; ס"ח 513, תשכ"ה, עמ' 2; תשכ"ט, עמ' 43.
1 ע"ר 1936, חוט' 1 מט' 623, עמ' 238.

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח תשכ"ז, עמ' 58.

מסויים של רכב או לרכב מסויים, לתקופה שלא תפחת משנים עשר חודש, זולת אם ראה להורות על פסילה לתקופה קצרה יותר מגסיבות מיוחדות שיפרש בפסק הדין; תחילת הפסילה וחישוב תקופתה יהיו כאמור בסעיף 42 לפקודה התעבורה.

(ג) מי שנפסל עקב הרשעה לפי סעיף זה יראוהו לענין פקודת התעבורה כאילו נפסל לפי הוראותיה.

הדרישות לגבי פוליסה

3. פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו היא פוליסה שהוציא אותה מבטח שהיה מורשה בשעת הוצאתה והיא מבטחת את בני האדם, או סוגי בני האדם, הנקובים בה, מפני כל חבות שהם עשויים לחוב בשל מותו או חבלת גופו של אדם, שנגרמו על ידי השימוש ברכב המנועי בדרך ציבורית או עקב השימוש כאמור; ואל"ם אין חובה שהפוליסה תכסה —

(1) חבות של מעביד בשל מוות או חבלת גוף של עובדו, אם החבות מכוסה לפי פרק ג' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח—1968³, או על ידי ביטוח מרצון, ובמידה שהיא מכוסה כאמור;

(2) חבות שבחווזה.

פטור רשות מקומית

4. שר האוצר רשאי, בהודעה ברשומות, לפטור רשות מקומית מהוראות סעיף 2, אם יציבותה הכספית מניחה דעתו.

פטור תאגיד

5. (א) סעיף 2 לא יחול לגבי רכב מנועי של תאגיד שהרשות פטרה אותו מהחובה שלפיו, ואל"ם הרשות לא תתן לתאגיד פטור כאמור אלא אם נתקיימו בו תנאים אלה:

(1) הוא בעל מאה כלי רכב מנועיים לפחות;

(2) הוא מקיים קרן ערובה או סדרי ביטוח, שיש בהם, לדעת הרשות, כדי להבטיח כיסוי כל חבויות טעונות ביטוח שהתאגיד עשוי לחוב בהן, בלי שיהיה בכך כדי לסכן את יציבותו הכלכלית;

(3) הוא מקיים סדרים לבירור ולקיום החבויות האמורות, ולדעת הרשות אין הם מכבידים על הזכאים יותר משהיו מכבידים עליהם סדרי הביטוח לפי פוליסה של מבטח מורשה.

(ב) הרשות רשאית להתנות את מתן הפטור או המשך קיומו בתנאים נוספים, כפי שתמצא לנכון, ורשאית היא לבטל את הפטור, אם חדל להתקיים תנאי מהתנאים המפורטים בסעיף זה או מהתנאים הנוספים שקבעה.

רכב שסעיף 2 לא חל עליו

6. סעיף 2 לא יחול —

(1) לגבי רכב מנועי שהוא רכוש המדינה, או על אדם שבשירות המדינה המשתמש, או גרם או מניה שאדם אחר ישתמש, ברכב מנועי כאמור לשירותה של המדינה בלבד;

(2) לגבי רכב מנועי כשהוא נהוג לצרכי המשטרה בידי שוטר או לפי הוראותיו;

(3) לגבי רכב מנועי שהוא רכוש של רשות מקומית ששר האוצר פטר אותה לפי סעיף 4, או על אדם שבשירות אותה רשות מקומית המשתמש, או גרם או מניה שאדם אחר ישתמש, ברכב מנועי כאמור לשירותה של הרשות המקומית בלבד.

³ ס"ח 530, תשכ"ה, עמ' 108.

פרק ג': מבטחים, פוליסות ותעודות

7. (א) הרשות רשאית, בהודעה ברשומות, להרשות חברה, אגודה שיתופית או חתם שהוא חבר בהתאחדות חתמים המאושרת על ידי הרשות, לעסוק בעסקי ביטוח רכב מנועי, ובלבד שלא תיתן הרשאה כאמור אלא אם יציבותם הכספית של החברה, האגודה או החתם מניחה דעתה.

הרשאת מבטחים

(ב) חדלה יציבותו הכספית של מבטח מורשה להניח דעתה של הרשות, רשאית היא, בהודעה ברשומות, להפקיע את ההרשאה שניתנה לו ולהודיע שאין הוא מורשה עוד לעסוק מכוח סעיף זה בעסקי ביטוח, ותקפה של ההודעה יהיה מן היום והשעה המפורשים בה.

8. (א) מבטח שנתבקש להוציא פוליסה לפי דרישות סעיף 3, כולן או מקצתן, לא יתנה הוצאתה בעשיית ביטוח נוסף בינו לבין המבקש.

איסור להתנות פוליסה בביטוח נוסף

(ב) מבטח המפר הוראת סעיף קטן (א), דינו – קנס 5,000 לירות.

9. (א) מבטח שהוציא פוליסה לפי דרישות סעיף 3, כולן או מקצתן, יוציא בו בזמן תעודת אישור (בפקודה זו – תעודת ביטוח) בטופס שנקבע ובציון הפרטים שנקבעו, ואפשר לקבוע טפסים שונים ופרטים שונים למקרים שונים ולנסיבות שונות.

תעודת ביטוח

(ב) לא יוציא מבטח לפוליסה אחת יותר מתעודת ביטוח אחת, אך מקום שבפוליסה אחת מכוסים כלי רכב אחדים, יוציא המבטח תעודת ביטוח נפרדת לכל אחד מכלי הרכב המכוסים בפוליסה.

(ג) לא יוציא מבטח תעודת ביטוח אלא לתקופה שבה היתה קיימת פוליסה בת-תקף.

(ד) מבטח המפר הוראה מהוראות סעיף זה, דינו – קנס 5,000 לירות.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע הוצאת תעודת ביטוח במקום תעודה שנשזעה או שאבדה, וכל מקום בפקודה זו שמדובר בהחזרת תעודת ביטוח, באכדנה או בהשחלתה, יתפרש כמדובר בכל התעודות שהוצאו כאמור ובהעתקיהן.

10. (א) על אף האמור בסעיף 9, רשאי מבטח, כל עוד לא הוציא את הפוליסה, להוציא כתב כיסוי זמני לתקופה שלא תעלה על שלושים יום מיום הוצאתו.

כתב כיסוי זמני

(ב) כתב כיסוי זמני יכלול תעודת ביטוח בטופס שנקבע ובציון הפרטים שנקבעו, ואפשר לקבוע טפסים שונים ופרטים שונים למקרים שונים ולנסיבות שונות; הוצאת סעיף 9(ב), (ד) ו-(ה) יחולו בשינויים המחוייבים.

(ג) מבטח שהוציא כתב כיסוי זמני רשאי להוציא את הפוליסה לתקופה שתחילתה כתחילת התקופה של כתב הכיסוי הזמני; משהוציא פוליסה כאמור בטל כתב הכיסוי הזמני מאליו.

11. פטרה הרשות תאגיד מכוח סעיף 5, תוציא הרשות לתאגיד תעודת פטור ההוצאות סעיפים 9(א), (ב) ו-(ה), 27, 39–45 ו-51, לענין תעודת ביטוח, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם לגבי תעודת פטור.

תעודת פטור

פרק ד': חבויות בביטוח

12. המוציא פוליסה לפי סעיף 3 יהא חב, על אף האמור בכל דין, לשפות את המבוטחים הנקובים בה בשל חבות שהפוליסה אמורה לכסותה.

פוליסה מחייבת על אף כל דין

שינוי בעלות
ברכב אינו פטור

13. (א) מבטח שהוציא פוליסה לכיסוי חבות טעונת ביטוח – בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיפים 4 או 5, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 – ואירע מאורע הנותן עילה לחבות כזאת אחרי שהמבוטח העביר את הבעלות ברכב לאדם אחר (להלן – הבעל החדש), לא תישמע טענה מצד המבטח שהוא פטור מכיסוי החבות עקב ההעברה כאמור, אלא אם הוכיח אחת מאלה:

- (1) שלא ידע על ההעברה וכי היה נמנע, מנימוקים סבירים, לבטח את הבעל החדש;
- (2) שקיים ביטוח אחר לכיסוי החבות.

(ב) נמנעה טענה מצד המבטח כאמור בסעיף קטן (א), יחייבו הוראות הפוליסה שהוצאה למבוטח גם את הבעל החדש.

תנאים שאין להם
תוקף כלפי צד
שלישי

14. (א) תנאי בפוליסה שהוצאה לפי סעיף 3 האומר, שאם לאחר המקרה המשמש עילה לתביעה על פי הפוליסה ייעשה או לא ייעשה דבר פלוני כמפורש בתנאי, לא תנבע מן הפוליסה שום חבות או שתחול חבות שנכעה ממנה – אין לו תוקף לגבי תביעות בשל חבות טעונת ביטוח.

(ב) האומר בסעיף קטן (א) אינו בא לבטל הוראה בפוליסה המחייבת את המבוטח להחזיר למבטח סכומים שנתחייב בהם לשיפוי תביעתו של צד שלישי ושילם אותם.

הגבלות שאין
להן תוקף כלפי
צד שלישי

15. מקום שהוצאה פוליסה לפי סעיף 3, לא יהיה תוקף, לגבי חבות טעונת ביטוח, לשום דבר בפוליסה הבא להגביל את ביטוחם של המבוטחים בה על סמך אחת הנסיבות האלה:

- (1) הגיל או המצב הגופני או הנפשי של הנוהגים ברכב;
- (2) מצב הרכב;
- (3) מספר האנשים המוסעים ברכב;
- (4) משקלם וטיבם הפיסי של הטובין המובלים ברכב;
- (5) הזמנים והשטחים שבהם משתמשים ברכב;
- (6) כוחות-הסוס של הרכב או שוויו;
- (7) מכשיר מיוחד המובל ברכב;
- (8) מציאותם של סימני זיהוי מיוחדים על הרכב, שאינם סימני הזיהוי שמציאותם חובה לפי פקודה זו או לפי פקודת התעבורה.

סכום ששולם
על אף הגבלה
ניתן להיפרע

16. שום דבר האומר בסעיף 15 לא יחייב מבטח לשלם בשל חבותו של אדם כל סכום שאינו לשם הפטר מלא או חלקי מאותה חבות, וכל סכום ששילם מבטח, מכוח סעיף 15 בלבד, לשם הפטר מלא או חלקי מחבותו של אדם המכוסה בפוליסה, זכאי הוא להיפרע מאותו אדם.

חובתו של נתבע
למסור פרטים
על ביטוחו

17. (א) אדם הנתבע בשל חבות טעונת ביטוח – בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיפים 4 או 5, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 – חייב, לפי דרישה מאת האדם התובע או משמו, להודיע אם הוא מבוטח או לא מבוטח מפני אותה חבות בפוליסה, או שהיה מבוטח כאמור אילו המבטח לא ביטל את הפוליסה מעיקרה או הפקיעה; ואם הוא מבוטח או היה יכול להיות מבוטח כאמור – ימסור את הפרטים בדבר הפוליסה כפי שהם מפורטים בתעודת הביטוח שהוצאה לפי סעיף 9.

(ב) המפר, ללא הצדק סכיר, הוראות סעיף זה, או המוסר כמזיד הרדעה כוחת בתשובה לדרישה האמורה, יאשם בעבירה.

18. מקום שהוצאה פוליסה לפי סעיף 3, וקרה למבוטח בה אחד המקרים האמורים בסעיף פים 29 או 30, לא ישפיע המקרה, על אף האמור בפקודה זו, על שום תבנת טעונת ביטוח של המבוטח; אולם שום דבר האמור בסעיף זה לא יפגע בזכויות כנגד המבטח שהעניקה הפקודה לאדם שכלפיו נוצרה אותה חבות.

הליכים מסוימים שאינם משפיעים על זכות צד שלישי

19. ניתן פסק דין נגד מבוטח בשל חבות טעונת ביטוח ואותה חבות מכוסה על ידי ביטוח – בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיפים 4 או 5, בין שהחבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 – ישלם המבוטח לבני האדם הזכאים ליהנות מפסק הדין כל סכום שיש לשלמו בשל אותה חבות, לרבות מה שיש לשלם בשל הוצאות המשפט ובשל ריבית המשתלמת על אותו סכום מכוח כל דין בענין הריבית בפסקי דין, אף אם הוא זכאי לבטל את הפוליסה מעיקרה או להפקיעה או כבר ביטלה או הפקיעה, והכל בכפוף לסעיפים 22 עד 26.

זכות הגיווק להיפרע מן המבטח

20. אין בהוראות סעיף 19 כדי למנוע את הגיווק מלתבוע את המבטח יחד עם המבוטח.

זכות הגיווק לתבוע יחד

21. (א) קיים ביטוח של חבות טעונת ביטוח – בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיפים 4 או 5, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 – ואירע מאורע הנותן עילה לתבות כזאת, אלא שאי אפשר לתבוע את המבוטח או ליתן פסק דין נגדו מחמת אותו מאלה:

כשאין המבוטח יכול להתבוע

(1) הרכב שבאמצעותו נגרם המאורע היה בבעלות של מדינת-חוף או של האומות המאוחדות, או שהיה בבעלות אדם שאין לתבוע מחמת חסינותו או שאדם כאמור נהג ברכב;

(2) המבוטח הוא בן-זוגו של הנפגע;

ישלם המבטח לגיווק או לשאיריו מה שהיה חייב לשלם לפי סעיף 19 אילו היה ניתן פסק דין נגד המבוטח.

(ב) היה ביטוח בשל חבות לגזקי רכוש ונתקיימו הנסיבות האמורות בסעיף קטן (א), ישלם המבטח לגיווק או לשאיריו מה שהיה חייב לשלם למבטח לפי תנאי הפוליסה.

22. היה הסכום שהמבוטח חב לשלם לפי הוראות סעיפים 19 או 21(א), בשל חבותו של מבוטח בפוליסה, עולה על הסכום שהיה חב לשלם בשל אותה חבות לפי הפוליסה אילולא אותן הוראות, זכאי הוא להיפרע מן המבוטח את העודף.

זכות המבטח להיפרע עודף חיובו

23. המבטח לא יהיה חייב לשלם לפי סעיף 19 בשל פסק דין שניתן, אם לא הודיעו לו על הגשת התובענה לבית המשפט לפני שהוגשה או תוך שבועה ימים לאתר שהוגשה או אם ביצעו של פסק הדין מעוכב מחמת ערעור.

תנאי לחיוב המבטח לפי פסק דין

24. מבטח לא יהיה חייב לשלם לפי סעיפים 19 או 21(א) בקשר לחבות, אם לפני המאורע שגרם למוות או לחבלת הגוף שמהם נובעת החבות בוטלה הפוליסה בהסכמה הדדית או כתוקף הוראה שבפוליסה; אולם אם היתה סיבת הכיטול, או אצת הסיבת לכך, כרוכת בכשרו של בעל הפוליסה לנהוג ברכב, בדרכי נהיגתו ברכב או בהיחזו פרע או מופרע,

כשבטלה הפוליסה לפני המאורע

לא יהיה לביטול תוקף כלפי הגיוזק או שאיריו אלא כעבור שבעה ימים לאחר שניתנה הודעה על ביטולה לרשות הרישוי.

פטור המבטח
מכוח הצהרת
בית משפט

25. (א) מבטח לא יהיה חייב לשלם לפי סעיפים 19 או 21(א), אם בתובענה, שהתחילו בה לפני שהוגשה לבית המשפט התובענה שבה ניתן פסק הדין או תוך שלושה חדשים לאחר שהוגשה, השיג הצהרה האומרת, כי מלבד כל הוראה שבפוליסה רשאי הוא לבטל את הפוליסה על שום שהוגשה בהעלמת עובדה חשובה או בהצגת עובדה שהיא כוזבת כפרט חשוב, או השיג הצהרה שרשאי היה לבטל את הפוליסה כאמור, אם כבר ביטלה לפני כן.

(ב) "עובדה חשובה" ו"פרט חשוב", לענין סעיף זה – עובדה ופרט שיש בהם כדי להשפיע על שיקול דעתו של מבטח זהיר בהחלטתו אם לקבל עליו את הסיכון, ואם כן – כאילו פרמיות ותנאים.

תנאי להסתייעות
בהצהרת
בית משפט

26. מבטח שהשיג בתובענה הצהרה כאמור בסעיף 25, לא יהיה זכאי להסתייע בסעיף האמור לגבי פסק דין שניתן במשפט שהתחילו בו לפני שהוגשה אותה תובענה, אלא אם לפני שהוגשה התובענה, או תוך שבעה ימים לאחר מכן, מסר הודעה על הגשתה לאדם התובע במשפט האמור, ופירש בהודעה את דבר ההעלמה או הצגת העובדה הכוזבת שעליהן הוא בא להסתמך; מי שנמסרה לו הודעה על הגשת התובענה, יהיה זכאי להיות בעל דין בה, אם ירצה בכך.

חובה להחזיר
תעודה שבטלה

27. אם לאחר שהוצאה תעודת ביטוח לפי סעיף 9 בוטלה הפוליסה כאמור בסעיף 24, יחזיר בעל הפוליסה את תעודת הביטוח למבטח תוך שבעה ימים מיום היכנס הביטוח לתקפו, ואם אבדה או נשחתה, ימסור תצהיר על כך; לא עשה כאמור – יאשם בעבירה.

חובה לשלם
הוצאות בית חולים

28. (א) מקום שחבות טעונת ביטוח מכוסה על ידי ביטוח – בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיפים 4 או 5, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 – והאדם שמת או שנחבל קיבל – לפי ידיעת המבטח – טיפול בבית חולים בשל החבלה שנגרמה לו, ישלם המבטח לבית החולים את ההוצאות שהוציא באופן סביר במתן הטיפול, בתנאי שהסכום שעל המבטח לשלמו לא יעלה על ההוצאות שהוציא בית החולים בשל הטיפול בו כחולה-פנים במשך 180 יום או כחולה-חורץ במשך שנה.

(ב) הזכויות לפי סעיף זה אינן גורעות מזכויות אחרות של בית החולים, אולם –

(1) בית חולים הזכאי לתשלום לפי סעיף זה וגם על פי זכות אחרת, לא יגבה בעד אותו טיפול סכום העולה על המגיע לו לפי סעיף זה או על פי הזכות האחרת, הכל לפי הסכום הגדול יותר;

(2) במידה שמבטח שילם לפי סעיף זה, יהיה פטור מלשלם בעד אותו טיפול על פי חבות אחרת כדין, ובמידה ששילם בעד אותו טיפול לפי חבות אחרת, יהיה פטור מלשלם לפי סעיף זה;

(3) במידה שהמבטח שילם לבית חולים לפי סעיף זה, יהיה פטור מלשלם בעד אותו טיפול לאדם אחר, ובמידה ששילם לאדם אחר הזכאי לאותו תשלום, יהיה פטור מלשלם לפי סעיף זה.

(ג) לענין סעיף זה –

"בית חולים" – מוסד המטפל טיפול רפואי או ניתוחי בחולי-פנים ואינו מתנהל לשם רווחים;

- (1) באדם שטיפלו בו כחולה-פנים, לכל יום של אשפוז בבית החולים – סכום שהוא הממוצע של ההוצאה היומית על כל חולה-פנים להחזקת בית החולים וזכרו עובדיו ולהחזקת החולים שבו ולטיפול בהם;
- (2) באדם שטיפלו בו כחולה-חזן -- ההוצאות הסבירות שהוציא בית החולים למעשה.

פרק ה': זכויות צד שלישי במשימת רגל או בפירוק

29. מקום שאדם מבוטח מפני חבות טעונת ביטוח – בין שהיה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיפים 4 או 5, בין שהחבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 – וקרה אחד המקרים האלה:

כשהמבוטח משם את הרגל או מחפרק

- (1) המבוטח הוכרו עושה רגל, או בא לידי פשרה או סידור עם נושיו בהליכי פשיטת רגל;
- (2) המבוטח הוא חברה או אגודה שיתופית, וניתן נגדה צו פירוק או שנתמנה לה כדין כונס נכסים או מנהל לעסקיה או למפעלה, או שבעלי איגרות חוב שלה המבוטחות בשעבוד צף קמו החזיקו, בעצמם או על ידי אחרים מטעמם, בכספים שלה הכלולים בשעבוד או נתונים לו;
- (3) המבוטח הוא חברה ונתקבלה בה החלטה על פירוקה מרצון.

ולפני אחד המקרים האמורים או לאחריו נעשה המבוטח חב כלפי צד שלישי – זכויותיו של המבוטח כלפי המבוטח, לפי החוזה לגבי אותה חבות, יעברו ויוקנו, על אף האמור בכל דין, לצד השלישי שכלפיו נוצרה אותה חבות.

30. ניתן צו לפי סעיף 112 לפקודת פשיטת רגל, 1936, לניחול עזובנו של חייב לפי דיני פשיטת רגל, והיה על הנפטר חוב ברה-הוכחה בפשיטת רגל בשל חבות שהיה מבוטח מפניה כאמור בסעיף 29 – זכויותיו כלפי המבוטח, לפי החוזה לגבי אותה חבות, יעברו ויוקנו, על אף האמור באותה פקודה, לאדם אשר לו מגיע החוב.

כשנתמנה מנהל עזובן לנכסי המבוטח

31. כל דבר בחוזה ביטוח מפני חבות כלפי צד שלישי, הבא במישרין או בעקיפין, לבטל את החוזה, או לשנות זכויותיהם של הצדדים לפיו, אם יקרה אחד המקרים האמורים בסעיף פים 29 או 30 – אין לו תוקף.

הזכות לפי סעיפים 29 ו-30 אינה ניתנת להתנאה

32. משעברו זכויות לפי סעיפים 29 או 30 יהיה המבוטח חב כלפי צד שלישי, בכפוף לתרתאות סעיף 37, ככל שהיה חב כלפי המבוטח, אולם –

יישוב חבויות הדדיות לאחר העברה

- (1) אם היתה חבותו של המבוטח כלפי המבוטח עולה על חבותו של המבוטח כלפי הצד השלישי, לא יפגע שום דבר האמור בפקודה זו בזכויותיו של המבוטח כלפי המבוטח ביחס לעודף;
- (2) ואם היתה חבותו של המבוטח כלפי המבוטח פחותה מחבותו של המבוטח כלפי הצד השלישי, לא יפגע שום דבר האמור בפקודה זו בזכויותיו של הצד השלישי כלפי המבוטח ביחס ליתרה.

4. ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 566, עמ' 21.

33. לענין פקודה זו, "חבות כלפי צד שלישי" של מבוסח לפי חזקה ביטוח אינה כוללת חבותו כלפיו בתור מבסח לפי חזקה ביטוח אחר.

34. קרה לאדם או לתאגיד אחד המקרים האמורים בסעיפים 29 או 30, ונמצא מי שטוען שהאדם או התאגיד חבים כלפיו – יהיו הם, או הנציג החוקי או יורש, או הנאמן, או המפרק, או כונס הנכסים או מנהל העסקים, או המחזיק בנכסים – הכל לפי המקרה – חייבים למסור לטוען, לפי דרישתו, כל ידיעה העשויה באופן סביר להיות דרושה לטוען כדי לקבוע אם עברו והוקנו לו זכויות לפי פקודה זו וכדי לאכוף זכויות אלה; וכל דבר שבחזקה ביטוח הבא, במישרין או בעקיפין, לבטל את החזקה או לשנות זכויותיהם של הצדדים לפיו, אם תימסר ידיעה כאמור, או הבא לאסור או למנוע באופן אחר את מסירת הידיעה – אין לו תוקף.

35. היתה הידיעה הנדרשת לפי סעיף 34 מגלה שיש יסוד סביר להניח, כי עברו לטוען, לפי פקודה זו, זכויות כנגד מבסח פלוני, יהיה אותו מבסח חייב בחובה המוטלת לפי סעיף 34 על הנזכרים בו.

36. החובה למסור ידיעות המוטלת לפי סעיף 34 כוללת גם את החובה להתיר את העיון בכל חוץ ביטוח, שוברות של פרמיות ותעודות אחרות הנוגעות לענין, המצויים ברשותו של האדם שעליו מוטלת החובה האמורה, וקבלת העתקים מהם.

37. מבוסח שהיה לפרשט רגל או שהוא חברה או אנדה שיתופית שניתן עליה צו פירוק או חברה שקיבלה החלטה להתפרק מרצון – שום הסכם שנעשה בין המבסח ובין המבוסח לאחר שחב כלפי צד שלישי ולאחר שהתחילו פשיטת הרגל או הפירוק, ושום ריתור או המחאה או כל העברה אחרת שנעשו בידי המבוסח, או כל תשלום ששולם לו לאחר שהתחילו פשיטת הרגל או הפירוק, לא יהיה כוחם לבטל את הזכויות שעברו לצד השלישי לפי פקודה זו או לפגוע בהן, אלא הזכויות יעמדו בענין כאילו אותם הסכם, ריתור, המחאה, העברה או תשלום לא היו מעולם.

38. הוראות פרק זה לא יחולו על חברה המתפרקת מרצון רק לשם שינוי מבנה או לשם התמזגות עם חברה אחרת, או על מקרה שחל עליו סעיף 9(1), (2) ר-4 לפקודת הפיצויים לעובדים, 1947⁵.

פרק ו': עבירות ותעושי

39. הנהג רכב מגועי בדרך ציבורית חייב למסור לשוטר, לפי דרישתו, את שמו ומענו, וכן את שמו ומענו של בעל הרכב, ולהציג לפניו לכדיקה את תעודת הביטוח השייכת לענין, או כל ראייה אחרת שנקבעה לשמש עדות שהרכב אינו נהוג, או לא היה נהוג; תוך הפרת הוראות סעיף 2 (להלן – תעודתו), ואם לא עשה כן יאשם בעבירה.

40. בכל מקרה שבגלל מציאותו של רכב מגועי בדרך ציבורית אירעה תאונה שגרמה פגיעה בגופו של אדם אחר, והנהג ברכב לא הציג אותה שעה את תעודתו לפני שוטר או לפני אדם אחר שדרש ממנו מסעמים סבירים לעשות כן, חייב הוא למסור על התאונה לתחנת משטרה בהקדם האפשרי, ועל כל פנים תוך 24 שעות לאחר התאונה, ולהציג שם את תעודתו, ואם לא עשה כן יאשם בעבירה; ואולם לא יורשע אדם לפי סעיף זה על אי הצגת תעודתו, אם תוך חמישה ימים לאחר התאונה הציג אותה בעצמו בתחנת המשטרה שנקב אותה בשעה שנמסר על התאונה.

⁵ כ"ר 1947, תוס' 1 מס' 1604, עמ' 153.

41. בעל רכב מנועי חייב, לפי דרישתו של שוטר, למסור את כל הפרטים שידרוש ממנו לאחת המטרות המפורשות להלן, ואם לא עשה כן יאשם בעבירה:

חובת בעל רכב למסור פרטים

(1) קביעת זהותו של הנוהג ברכב, הגדרת להציג תעודתו לפי סעיף 39;

(2) כירור העוכרה אם הרכב היה, או לא היה, נהוג תוך הפרת הוראות סעיף 2, כשהנהג בו נדרש להציג תעודתו לפי סעיפים 39 או 40.

42. אדם שעשה אחד המעשים המנויים להלן ככוונה להזנות, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 3,000 לירות:

הזנאה

- (1) שינה תעודת ביטוח – לרכות כל תעודה שהוצאה מכוח תקנות לפי פקודה זו וניתן להביאה כראיה במקום תעודת ביטוח – או השתמש בתעודה כאמור, או השאילה לאחר לשם השימוש בה, או הניח לאחר להשתמש בה;
- (2) עשה או החזיק תעודה הדומה לתעודה כאמור עד כדי להזנות.

43. אדם המוסר הודעה כוזבת או מעלים ידיעה חשובה כדי להשיג בכך תעודה כאמור בסעיף 42, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 3,000 לירות.

השגת תעודה בטענה כוזבת

44. המוציא תעודה כאמור בסעיף 42, כשהוא יודע שהיא כוזבת בפרט חשוב, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 3,000 לירות.

הוצאת תעודה כוזבת

45. שוטר שיש לו יסוד סביר להניח שתעודה כאמור בסעיף 42, שהוצגה לפניו לפי הוראות פקודה זו על ידי הנוהג ברכב מנועי, היא תעודה שעברו לגביה עבירה לפי סעיפים 42–44, רשאי לתפוס את התעודה, ומשנתפסה יוזמן האדם שממנו נתפסה לבוא לפני בית משפט השלום – זולת אם כבר נאשם בעבירה לפי הסעיפים האמורים – וליתן הסבר על החזקת התעודה, ובית המשפט יורה מה לעשות בה ויפסוק הוצאות בית המשפט כפי שתתייב מידת הצדק באותו ענין.

סמכות לתפוס תעודה כוזבת

46. הנוהג ברכב מנועי שעבר עבירה על הוראות פקודה זו או על התקנות לפיה, וסירב למסור לשוטר, לפי דרישתו, את שמו ומענו, או מסר שם או מען כוזבים – יאשם בעבירה; בעל הרכב יהא חייב, לפי דרישתו של שוטר, למסור לו כל ידיעה שברשותו העשויה להביא לזיהויו ולתפיסתו של הנוהג, ואם לא עשה כן יאשם בעבירה.

סירוב להזדהות וזיהוי כוזב

47. השתמשו ברכב מנועי שלא נתקימה בו הוראה מהוראות פקודה זו או כל תקנה לפיה, או שהשתמשו בו כמצב או כאופן שיש בהם הפרת הוראה כאמור, או שנעשה בקשר עמו מעשה או מחלל שיש בהם הפרת הוראה כאמור – יאשמו בעבירה, אם אין הוראה מפורשת אחרת בפקודה זו –

אחריותם של הנוהג והבעל לעבירות ברכב

(1) הנוהג ברכב בשעת העבירה, זולת אם נעברה לא מחמת מעשה, מחלל או התרשלות מצידו;

(2) גם בעל הרכב, בין שנכח בשעת העבירה ובין שלא נכח, זולת אם נעברה העבירה שלא בהסכמתו ולא מחמת מעשה או מחלל מצידו והוא נקט כל אמצעי הזהירות הסבירים כדי למנוע עבירה.

48. כל המפר במעשה או במחלל הוראה מהוראות פקודה זו או כל תקנה לפיה, דינו, כאין עונש אחר מפורש – מאסר שלרשה חדשים או קנס 3,000 לירות.

עונש כללי

49. נדרש אדם, מכוח סמכות שניתנה בפקודה זו או בתקנה לפיה, לעשות מעשה או לחדול מעשותו, ולא קיים את הדרישה, יהא בית המשפט שהרשיע אותו רשאי, בנוסף לעונש

צו על אכיפת ביצוע

שיטיל עליו, לצוות על האדם לקיים את הדרישה ורשאי הוא להוסיף לצו כל תנאי בנוגע לזמן או לאופן של הפעולה או לענין אחר, ככל שיראה נחוץ לאכיפת קיומה של הדרישה.

הפרת 18 אכיפה

50. כל המפר צו לפי סעיף 49 רשאי בית המשפט, לפי שיקול דעתו, להטיל עליו כעונש תשלום סכום שלא יעלה על 15 לירות לכל יום של הפרה מכאן ואילך, או מאסר עד שיקיים את אשר הפר; ובלבד שלא יחוב אדם על הפרה כאמור כתשלום סכומים העולים בסך הכל על 750 לירות, או בתקופות מאסר העולות בסך הכל על שני חדשים, בנוסף על כל קנס או מאסר שהוא עשוי לחוב בהן בדרך אחרת.

פרק ז': תקנות

תקנות 51. שר האוצר רשאי להתקין תקנות הבאות לקבוע כל דבר הניתן לקביעה לפי פקודה זו וכל הדרוש לביצועה ככלל, ומבלי לגרוע מכלליותה של הוראה זו רשאי הוא במיוחד להתקין תקנות בדבר –

- (1) ספסים שישמשו לצרכי פקודה זו;
- (2) בקשות למתן תעודות ביטוח וכל תעודה אחרת שנקבעה ודרך הוצאתן, ניהול רישומן של תעודות, מסירת פרטים מהן וידיעות בקשר עמן, ומסירת העתקים של תעודות ביטוח לרשות הרישוי כמשמעותה בסעיף 1 לפקודת התעבורה;
- (3) הוצאת העתקים מתעודות הביטוח ומן התעודות האחרות אם אבדו או נשחתו;
- (4) שמירתן, הצגתן, ביטולן והחזרתן של תעודות הביטוח ושל התעודות האחרות;
- (5) החלתה של הוראה מהוראות פקודה זו על רכב מנועי הרשום בחוק-לארץ שהובא לישראל לתקופה מוגבלת לפי הוראות פקודת התעבורה או כל תקנה לפיה, בכפוף לכל שינוי והתאמה של אותה הוראה כפי שראה לקבוע;
- (6) שיטת הפנקסנות שמבטחים חייבים לנהל והדרישות שעליהם להגיש.

תחילה 52. תחילתו של נוסח חדש זה ביום כ"ז בסיון תש"ל (1 ביולי 1970).

שלמה הלל
שר המשטרה
ממלא מקום שר המשפטים

לוח השוואה

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
13	א12	שם	1
17	13	1	2
27	14	7	3
29	(1)16	2	(2), (1)4
30	(2)16	6	(1)-(א)(3)4
31	(3)16	5	(7)(3)4
32	(4)16	4	(4)4
33	(5)16	3	(1)6
34	(1)17	12	(2)6
35	(2)17	8	א6
36	(3)17	9-(א)-(ה) רישה	ב6
37	18	10	ב6
38	19	11	76
39	(1)20	28	8
41	(2)20	14	9
40	(3)20	19	(1)10
מציעתה 39	(4)20	21	10(א1), (ב)1
42	(1)21	23	10(א2), (ב)3
43	(2)21	24	10(2)2
44	(3)21	20	10(א2)
45	(4)21	25(א)	10(3)
מציעתה (1)42	(5)21	26	10(3) תנאי
46	22	22	10(4)
47	23	25(ב)	10(5) רישה
48	(1)24	לפי הענין	10(5) סיפה
49	(2)24	9(ה) סיפה	10(6)
50	(3)24	18	11
51	25	15	12
		16	12 תנאי